

„Праця“

Український просвітний тижневик
в Бразилії
виходить в Прудентополі кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 5\$000.
Для Галичини річно 72 корон.
Для України 36 рублів.
Для Півн. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“

Jornal semanal para os
Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від
стиха. Більші по 200 рс. За вся-
кі оголошення платиться ся згори.

PRACIA
Prudentopolis
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“. — 3 Рус. пс. Маркияна Шашкевича.

Ми України до краю
В нас є сила Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не роздуть нас ці море,
Ні межі чужих праів. Гимн ам. Укр.

Подібно як Росія.

Тимразом застановімся над Литвою. Бо вона варта цього.

Революція дала змогу і цьому народу взяти свою волю. Проголосивши незалежність, утворили Литовці своє правительство, котре мало опертися на німецьку силу. Зі зміною обставин змінили і Литовці своє політичне тяготіння і гляділи в сторону союзників. Не з любови, розуміється, а з політичного вирахування.

Коли на Литву найшла большевицька московська чернь зі сходу, а польська рабункова армія зі заходу, знайшлася Литва цілком в такімсамім положенні, як і Україна. Проти неї станула ще й Франція. Поляки, що лише могли, голосили перед аліянтами, що Литва, це большевия. Зовсім тісамі аргументи, як і проти України.

Вкінці совети побачили, ще це їхній інтерес заключили мир з Литвою. Зробили це дійсно і вицофали свої війська з литовської території. Зате другий сусід почав поновно отворити свою ненаситну пащу. Але вмішалася Англія і «Ліга Народів» і заборонили йти розбоєм. Казали їй стати на певнім місці.

Хто хоч побіжно слідив історію здобування територій Росією, то завважав що руські царі не перебирали в способах. То раз виступали вони в обороні православної віри в якимсь сусіднім краю то знова в обороні покривджених то в обороні націй — а все був позір, як би то вмішатися в не свої справи. Російський похід в Персії знаменувався сотками ви-

Польща ледви стала державою а вже знає російські методи загартування землі. Не дивуватися царській Росії, бо вона стояла вже своєю силою. Але, щоб молода держава шукала за ворогами, а не за приятелями, то це божевілле. Польща не живе в згоді ні з одним зі сусідів. Ні з Чехією, ні з Україною, ні з Німеччиною, ні з Литвою.

Власне на цю останню державу, чигає вона від самого початку революції. Вже ось-ось виглядало, що Литва дістане Вильну, свою столицю і пічне будову народного життя. Вже навіть Ліга Народів присудила їй це місто. І Польща мусіла це признати і мала спинитися перед дальшим розбоєм.

І тут треба подивляти розбійничі польські методи і цілу комедію генерала Желіговського. Щоби польське правительство не було відвічальне перед світом за зломане даної умови, воно підмовляє потайки очайдухів салдатів каже їм бунтуватися проти своєї команди та на власну руку завяти місто Вильну. Коли там раз Польща всадовилася то вона вже має різні викрути, щоби не цофнути свого війська. Це військо творить вже своє окреме «правительство» і то правительство «центральної Литви» — не польське правительство — і то нове «правительство» хоче навіть прогнати законне, народне литовське правительство... В найгіршому разі прийде до війни межі обома Литвами, а тоді, певно, Польща піде на поміч «центральної Литви» Желіговського і перейде аж до Латвії. Латвіші вже це розуміють, мобілізують військо на своїй границі.

Колиби Петлюра не показався добрим Желіговским, то Поляки собі вже порадиать. Про це нема що собі голови сушити.

Польські газети вже знова пишуть про Одесу...

Польське божевілле, тай годі йшла колись Росія зі заходу, заняла Україну, Кавказ, Латвію, Литву, Польщу, то тепер йде друга Росія — Польща, тимразом зі сходу і у відворотнім порядку хоче займати Україну, Білорусь, Литву, Латвію і Кавказ.

На місце одної Росії йде друга Росія.

«Росія мусить вмерти на нестравність» казав граф Вітте. Вона все лише проковтує свіжі землі, а не має часу їх загосподарити.

Росія зі заходу — Польща, не щасливіша від своєї східної соперниці. Нужда в Польщі стала вже поговоркою в Європі. «Польська нужда» є приповідкою. Чотирнайцять партій воює о першеństwo в Польщі. Межи народною демократією і партіями, що стоять за Пілсудским, панує ненависть більша ніж межі Польщею й Росією. Горожанська війна висить на волоску. Вона може вибухнути ще перед дійсним заключенням мира.

Тоді повториться знова історія Росії. Тоді піде різня польських горожан і робітників межі собою. Тоді скористають з тої нагоди і підбиті Українці, Білорусини, Литовці і проголосять своє право.

Час вже приготуватися до такої хвилі нам Українцям. «Америка»

Мовчанка.

Перед кількома тижнями началь-

французський журналіст не дістав позитивної відповіді і за кожним разом чув слова: „Хочу мовчати“.

Пілсудскі видавав тільки загальний осуд, не входячи в мериторичне розбирання справи, заховуючи осторожність навіть в таких квестіях, в яких інші польські політичні провідники вже нераз висказали свою думку. Замість вияснення, волів він мовчати, тільки для одного: „щоби не зробити комунебудь прикрости“.

Для нас важне це місце в розмові Пілсудського, де він говорить про українську справу.

Начальник польської держави сказав:

„Хочу мовчати про Україну. Все що я вам можу сказати, це те, що вона незвичайно багата. На неї звернено багато очей. Росія, так бідна наслідком тих нещастя, які падають на неї вже стільки літ, Росія, в якій тепер нічого нема, також стремить до цього шпіхліра, в якому повно всякого добра. Люде з Москви стараються використати Україну для своїх цілей, примінюючи до неї свої доктрини. Є крім цього ще інші очі, які здалека глядять на всі сторони світу де лише є багатства. Та й цим разом я хочу себе повздержати, з боязни бути для когонебудь прикрим.“

Стільки сказав Пілсудскі про Україну. І тут цікавий се зміст його слів, але тон.

Коли недавно ще весною у місяці квітні польсько-українська угода стала фактом, начальник польської держави, також говорив про Україну підписував акт визнання уряду директорії з Петлюрою на чолі, давав приказ польській армії йти в поміч українському народови а до нього самого проголошував маніфест. Очісля він сказав, що

ду, а польська Литва...
зі заходу, знайшла Литва
ком в такімсамім положенню, як
і Україна. Проти неї станула ще
і Франція. Поляки, що лише мо-
гли, голосили перед аліянтами,
що Литва, це большевизм. Зовсім
тісамі аргументи, як і проти Ук-
раїни.

Вкінці совети побачили, ще це
їхній інтерес заключили мир з
Литвою. Зробили це дійсно і ви-
цофали свої війська з литовської
території. Зате другий сусід по-
чав поновно отворити свою нена-
ситну пашу. Але вмішалася Ан-
глія і «Ліга Народів» і заборони-
ли йти розбоєм. Казали їй стану-
ти на певнім місці.

Хто хоч побіжно слідив історію
здобування територій Росією, то
завважав що рускі царі не пе-
ребирали в способах. То раз ви-
ступали вони в обороні правос-
лавної віри в якімсь сусіднім краю
то знова в обороні покривджених
то в обороні націй — а все був
позір, як би то вмішатися в не
свої справи. Російський похід в
Персії знаменувався сотками ви-
вішаних «упорствуючих» на при-
дорожних державах — хоч Пер-
сія була ще самостійною
державою

Але російські методи знав цілий
світ; Росію всі ненавиділи; всі нею
гордили.

М. Гоголь.

Тарас Бульба.

(ПОВІСТЬ).

32)

Але все те вже було байдуже Тарасові.
Він їхав у дуги й на степ, ніби на лови,
але його набой все останалась цілими. І
поклавши рушницю, повен невимовної
туги, сів на березі моря. Довго си-
дів він там, схиливши голову на груди
і все шепотів:

— Остане мій! Остане мій!

Перед ним, розстелившись, блищало
Чорне море; далеко десь в очереті кипі-
кала чайка; білий вус його срібленим
і слеза падала одна за другою.

І не витерпів парості Тарас.

— Хоч би там що було, а поїду ді-
знатись, що з ним: живий він? чи в мо-
гилі? чи вже може і в могилі нема його?
Дізнаюсь, щоб там не було!

І через тиждень онинив єв він в
Умані, узбраний, на коні, з списом, ша-
блем, подорожною боклагою при сідлі,
похідним горшком з саламахою, порохо-
вими набойми, путами на коня і великим
пшеним знадбем. Він підїхав просто до
брудної невеличкесї хатки, в якій два ма-
ленькі віконця зедви було видко, так бу-
ли закурени, хто зна чим; димар був за-
в'язаний шматинами, й дрова стріха всі

ла спинитися перед дальшим роз-
боєм.

І тут треба подивляти розбій-
ничі польські методи і цілу коме-
дію генерала Желіговського. Що-
би польське правительство не бу-
ло відвільне перед сьвітом за
зломанне даної умови, воно під-
мовляє потайки очайдухів салда-
тів каже їм бунтуватись проти
своєї команди та на власну руку
зав'язати місто Вильну. Коли там
раз Польща всадовилась то вона
вже має різні викрути, щоб не
пофнути свого війська. Це військо
створить вже своє окреме «прави-
тельство» і то правительство «цен-
тральної Литви» — не польське
правительство — і то нове «пра-
вительство» хоче навіть прогнати
законне, народне литовське пра-
вительство... В найгіршому разі
прийде до війни межі обома Лит-
вами, а тоді, певно, Польща пій-
де на поміч «центральної Литви»
Желіговського і перейде аж до Лат-
вії. Латвіш вже це розуміють, мо-
білизують військо на своїй границі.

Біла Русь єсть — ну але чомуж
би другий Желіговскі не мав ого-
лосити себе Білорусином і уста-
новити своє правительство в Ми-
нську. На разі мав би той Желі-
говскі називати себе Балаховичем.

А про Київ, то говорить вже
в Польщі так як про свій паша-

вкрита воробцями. Купа всякого сміття
лежала перед самими дверми. З вікна ви-
зирала голова Жидівки в очіпку з по-
темнілими перлами.

— Чоловік дома? — спитав Бульба,
злізаючи з коня і прив'язуючи поводи до
зелізного гака, що був біля самих дверей.

— Дома, — відповіла Жидівка і зараз
же винесла корчик з пшеницею коневі
й кухню пива лицареві.

— Де-ж твій Жид?

— Він у другій комнаті, молить ся, —
відповіла Жидівка, кланяючись і бажаю-
чи «на здоровля», коли Бульба піаніс
до губ кухоль.

— Остань ся тут, нагодуй і нашої мого
коня, а я піду, поговорю з ним на одинці.
У мене є до него діло.

Сей Жид був відомий Янкіль. Він
вже онинив ся тут і був орендарем і
корчмарем; прибрав по трохи всіх око-
личних паців і шляхтичів у свої руки ви-
смоктував поволі всі гроші й дуже дав
почути своє жидівське істнованне в сїм
закутку. На три милі кругом не було ні
одної доброї хати; все порозвалювалоє і
падало, все порозивалоє, остали самі
злудні та драгте; немов після пожежі
або чуми, снуєтв унесь край. І коли-б
ще років з десять пожив там Янкіль, то
він мабуть снуєтв би й діло воство-
ство.

Тарас увійшов у комнату. Жид молив

Росія зі заходу — Польща, не
щасливіша від своєї східної со-
перниці. Нужда в Польщі стала
вже поговоркою в Європі. «Поль-
ська нужда» є приповідкою. Чоти-
рнайцять партій воює о перше-
нство в Польщі. Межи народною
демократією і партіями, що стоять
за Пілсудським, панує ненависть
більша ніж межі Польщею й Ро-
сією. Горожанська війна висить
на волоску. Вона може вибухну-
ти ще перед дійсним заключеннем
мира.

Тоді повториться знова історія
Росії. Тоді пійде різня польських
горожан і робітників межі собою.
Тоді скористають з тої нагоди
і підбиті Українці, Білорусини,
Литовці і проголосять своє право.

Час вже приготуватися до та-
кої хвилі нам Українцям. «Америка».

Мовчанка.

Перед кількома тижнями началь-
ник польської держави говорив з
кореспондентом французької газе-
ти «Темпс».

Говорив на тему миру, перегово-
рів і тих питань, які звязані і тво-
рять суть польської політики на
Сході. Хоч розмова тревала дов-
ший час, одначе ні наодно питання

ся, накрившись доволі брудним богомілем,
і повернув ся, щоб остатній раз плюнути
по звичаю своєї віри, коли раптом очі
його зустріли Бульбу, що стояв позад не-
його зустріли Бульбу, що стояв позад не-
го. Так і замгтіли перед жидовими очи-
ма перш усього дві тисячі червінців, що
були обіцані за Тарасову голову; але він
посоромив ся своєї ненаситности й сил-
кував ся придушити в собі вічну думку
про золото, яка, мов павка, смокче Жи-
дову душу.

— Слухай, Янкіль! — промовив Тарас
до Жиди, який почав кланятись перед
ним і запер обережно двері, щоб їх не
побачили. Я виратував тобі життя, —
тебе булиб розіргали Запорожці, як соба-
ку, — тепер твоя черга, тепер ти зроби
мені послугу!

Лице у Жиди трохи зморщилось.

— Яку послугу? Коли таку послугу,
що можна зробити, то чому й не зробити?

— Не балакай нічого. Вези мене у
Варшаву.

— У Варшаву? Як, у Варшаву? —
промовив Янкіль, а брови й плечі його
піднялись до гори від здивованнн.

— Не кажи мені нічого. Вези мене
у Варшаву. Щоб не і не було, а я хочу
не раз побачити його, сказати йому хоч
одно слово.

— Кому сказати слово?

— Йому, Остапові, мому синові.

— Хеба пан не чув що вже...

вона незвичайно багата. На не-
звернено багато очей. Росія, так
бідна наслідком тих нещасть, які
падут на неї вже стільки літ, Ро-
сія, в якій тепер нічого нема, також
стремить до цього шпихліра, в яко-
му повно всякого добра. Люде з
Москви стараються використати
Україну для своїх цілей, приміню-
ючи до неї свої доктрини, Є крім
цього ще інші очі, які здалека гля-
дять на всі сторони світу де лише
є багатства. Та й цим разом я хо-
чу себе повздержати, з боязни бу-
ти для когонебудь прикрим.
Стільки сказав Пілсудскі про Ук-
раїну. І тут цікавий се зміст його
слів, але тон.

Коли недавно ще весною у мі-
сяці квітні польсько-українська уго-
да стала фактом, начальник поль-
ської держави, також говорив про
Україну підписував акт визнання
уряду директорії з Петлюрою на
чолі, давав приказ польській армії
йти в поміч українському народові
а до нього самого проголошував
маніфест. Опісля він сказав, що
українська справа у його участь
у її розв'язці — це тільки експері-
мент. Тоді був головним приклон-
ником київської виправи переводив
в життя концепцію, на яку погор-
джували тільки певні круги поль-
ської суспільности, натомість пере-

— Знаю, знаю все: за мою голову да-
ють дві тисячі червоних. Знають вони
дурні, ціну їй! Я тобі п'ять тисяч дам.
Ось тобі дві тисячі завдатку, — і Бульба
висипав з шкур'яного гамана дві тисячі
червінців, — а решту, як вернусь.

Жид у мить вхонив плахтану і на-
крив ним червінці.

— Ай, гарне золото! Ай, добре золото,
— промовляв він, обертаючи на всі бо-
ки червінець у руках і його на зубах.
Я думаю, той чоловік, у якого пан за-
брав такі гарні червінці, й години не
прожив на світі; побіг заразівсьню до рі-
чки і втопив ся після таких славних
червінців.

— Я-б не просив тебе. Я-б може й
сам найшов дорогу у Варшаву, але мене
можуть як небудь пізнати й захопити
кляті Ляхи, бо я на вигадки не здатний.
А ви, Жиди, на те тільки й сотворені.
Ви хоч самого чорта обманите; ви знаєте
всі штуки; ось через що я до тебе прий-
шов. Та й у Варшаві я сам нічого-б не
вдїяв... Зараз запрягай воза і вези мене!

— А пан думає, що так прямо ввез
кобилу, запряг тай гайда: «гей, віо, сива!»
Пан думає, що так, як є, не сховавши,
можна везти пана!

— Ну, то ховай, ховай, як знаєш;
може-б у порожню бочку, або що?

— Ой, ой! І пан думає, що можн-
його сховати в бочку? Пан хіба не знає...

світло дня деяких справ, які на зї треба ще вкривати тайною? Чи може погляд Пїлсудского в тих справах це тільки його індивідуальна думка, яка в розріз йде з інтенціями польської політичної думки і тому він волить красше зі своїх аспірацій зрезигнувати? І одно й друге можливе й невиключене.

Бельведер мовчить, щоби „небути для кого небудь прикритим“.

Проф. Грушевський мав побачення з Масарика.

Пишуть:

Недавно мав проф. Грушевський побачення з президентом чеської респ. Масариком в справі надужить яких допускається чеська погранична сторожа на галицькій границі. Утікачі, які з Галичини тікають за чеську границу на Підкарпатську Україну, не перепускаються чеською жандармерією, завертаються польській жандармерії в супереч міжнародного права. Навів для ілюстрації такий автентичний факт, оповіджений самим потерпівшим перейшовши при кінці серпня щасливо польсько-чеський кордон і вже на третім селі він був затриманий чеським жандармом, котрий

терор який і так не вгавав цілий рік на Гуцульщині, а тепер з новою силою відновився з нагоди переходу через Гуцульщину за чеську границу військової групи під проводом ген. Кравса. Ви знаєте це, що після того як большевицький наступ в Галичині зломився, значна частина Галичан — старшин і вояків відділилась від армії Павленка не бажаючи наступати на червоне військо і під проводом ген. Кравса, в числі коло 1.500 перейшли на чеську територію 30. серпня. І по всій тій дорозі по котрій пройшла група Кравса, Поляки повели страшну нагінку на місцеву укр. людиність „за спочутте групі Кравса“. З кулеметами оточують гуцульські села забирають худобу і всяке майно. Бють буками — дають по 25 не розбираючи старих і хорих, жінок і дівчат, арештують і висилають. Свідоміші люде масами виходять через це за границу або ховаються по горах поки не потисне зима.

Настрій одначе завзятий, готові все перетерпіти, але не піддатись. Зносять терпеливо знищення маєтку, знущання й побої в переконанню, що польське панування таки не утримається.

що кождий подумає, що в бочці горівка? — Ну, то най думає, що горівка. — Як? Най думає, що горівка? — охнув Жид і вхопив себе обома руками за пейси, а потім підняв до гори обидві руки.

— Ну, чого-ж ти так остовпів?

— А пан хіба не знає, що Бог на те дав горівку, щоб усякий її пробував? Там усе ласуни, шляхтич буде бігти, бігти пять верств за бочкою, проловбає дірочку й, побачивши, що не тече, подумає: «Жид не повезе порожньої бочки; мабуть тут щось не те! Схопити Жиду, звязати Жиду, забрати у Жиду всі гроші, посадити в тюрму Жиду!» Бо все, що тільки є поганого звалюють на Жиду; бо Жиди всякий за собаку має; бо думають, що коли він Жид, то вже не чоловік!

— Ну, то покладь мене на віз з рибою!

— Не можна пане, йй Богу не можна. По всій Польщі люди голодні тепер, як собаки: і рибу розкрадуть і пана найдуть...

— То вези мене, хоч на чорті... тільки вези!

— Слухайте, слухайте, пане! — промовив Жид, підсунувши рукави в гору й підійшовши до него з розставленими руками. — Ось що ми зробимо. Тепер будують скрізь кріпости і замки, з Німеччини наїхали французькі інженери, через що по дорогах везуть багато цегли й каміння. Пан най ляже на дні воза, а

верх я закладу цеглою. Пан собі дужий і міцний і через те йому буде байдуже, коли буде трохи важенько, а на сполі у возі зробю дірочку, щоб годувати пана.

— Роби, як хочеш, тільки вези!

(Далі буде).

Що я чув і бачив в краю.

Написав свящ. В. Меренків.

Життя у Львові і в Тернополі.

Понурий і пригноблюючий вид представляє під сьоднішню пору Львів.

Богато публичних і приватних будинків знищених. Між иншими сильно ушкоджені є: залізничний дворець на Городецькому передмістї, соймовий будинок, дім дирекції залізниць, будинок головної пошти, український духовний семінар, який замінено на касарню. Ушкодження сих будинків є наслідком боїв між українськими і польськими військами в 1919 році.

Висші класи гімназій та університет замкнені, бо молодіж пішла на війну.

По урядах всюди урядують жінчини, навіть для поліційної служби в місті є сформовані жіночі кадри. Рух в місті дуже слабкий. Більша скількість sklepів зачинених. Всякі життєві припаси спродаються управленими урядом skleпами по ціні, означеній також урядом. Вільні торги на місті заборонені.

Поїздить урядова комісія і закуповує у селян всякі життєві припаси, щоб їх відтак відставити до sklepів у місті.

ляється перепустку українську книжку!... — Усякі коментарі зайві.

Упадок большевиків недалекій.

Американські урядовці думають над створенням Злучених Держав Росії, яко найможливішої форми правління, яка наступить після розвалу советського режиму.

Урядові звітлення кажуть, що большевицький упадок зближається дуже скоро в Росії. Рух за децентралізацією, який розпочався з відірванням Балтійських, Кавказьких Сибірських держав, проявився на ново на територіях, на котрих панують большевики.

Нове центральне правительство, взороване Злучених Державах Америки, може приєднати для себе навіть такі держави, які повстали недавно в Туркестані, разом зі соціалістичними формами, які повстали в республіках на Сибірі і які становлять тепер Республіку Далекого Сходу. В такім випадку центральне правительство приймало би форму Бритійської імперії, з певними самоуправними домініями.

Такий, плян, по думці урядовців у Вашингтоні, не лише не йшовби в розріз зі засадою самовизначення, але дозволивби на злуку з Росією і Балтійських та Кавказьких держав. Америка протривиться відлученню тих держав, доки не повстане в Росії відповідальне правительство.

Межи державами, які входили би в склад сподіваних „Злучених Держав Росії“, входилиби: Литва, Естонія, Латвія, Георгія, Азербайджан, Україна, Владивостоцька Республіка, Республіка Верхое-Удінська, і Республіка в Омску, яка повстала би з поділу туркестанських та властиво російських губерній.

Молочарні продають молоко за оказанням карти тільки для дітей і хорих.

Ціни у Львові на все дуже високі, навіть значно виспі ніжні Відні.

За кімнату в середному готелі я платив 50 марок за добу. Обід в готелевій реставрації, що склався зі зупи і одної страви, коштував 60 польських марок. За всякі дрібнички і малі услуги треба платити найменше по 20 до 30 марок. Перевіз із залізничного двірця до міста фякром коштує 100 марок; коли мається більше пакунків, треба заплатити 150 до 200 марок.

Правда, ті ціни в польських грошах видаються незначні при заміні їх на американські долляри, після теперішнього дуже низкого курсу польської марки, однак треба розуміти, що люди в краю заробляють в марках а не в американських доллярах, та що пересічний заробіток робітника або урядовця не стоїть в ніякій пропорції до сих цін. Тому відмовляють люди собі всего; відживляються нужденно, прямю недоїдають, щоб лише вижити далі та діждатись лучшого часу.

Найгірше стоїть так звана інтелігенція, що за своєю нефізичну працю побирає найменшу платню. Се в цілому значінню слова дієвий інтелігентний пролетаріат.

Колись заможна у всяке добро столиця богатого Поділля, — сььогодні дуже бідненьке місто.

Близкість боевого фронту та вичікування кождої хвилі нових подій і змін додали місту ще більше пригноблюючого зигляду. Підчас мого побуту в Тернополі всі уряди вже були винеслися з міста. Виїхали також за можнійш люди і Поляки з винятком тих, котрим обовязок наказував остатись на місці.

справи. Бо ті українці що в 1918 р. під проводом Петлюри утворили українську Раду помирилися з Поляками на тій основі, що Східна Галичина дістане автономію, а Україна на Схід від Збруча буде самостійною державою. Під цю пору є дві України: Україна Петлюри і Павлека, яка веде війну проти большевиків разом з польською армією, і Советська Україна Раковського. Котра з тих Україн побідить, покаже недалекі будучність. Трета Україна геоматична (!!) Петрушевича, котрий посварився з Петлюрою, тому вислав до Риги свою делегацію, єсть видумкою.

Читачі самі бачуть, скільки єсть правди в тім польським комунікаті і тому ми не додаємо від себе ніяких уваг.

Ляхи не хотять допустити Українців із зграниць до Галичини.

Якийсь Лях пише до львівської польської газети „Курер Львовскі“ іграду польському урядові, щоби він не позволив на поворот до краю тим Українцям яких воєнна хуртовина загнала на еміграцію. При сьому, звичаєм професійних провокаторів, покликують ся „дорадник“ на ухвалу українського соціалістичного Центрального Комітету у Львові немов він також є протівний повороту українських емігрантів до краю. В постановках нашого Ц. К. — пише львівська газета „Вперед“ — говориться якраз щось протівне, а саме взивається українських емігрантів до повороту до краю.

Страшні звірства Сербів.

В урядовім звіті комісії для дослідження звірств сербського війська над Черногорцями

Українські міщани і жидівська біднота зсталися всі.

Вигляд міста дуже мізерний. Улиці нечищені повні болота і грязюки. Там, де давнійше були великі, гарні skleпи, сьгодніма нужденні жидівські крамики. По ресторанах і каварнях слід не остався.

В найбільшому, колись дуже вигідному готелі Тернополя не дали мені навіть рушника, бо не мали.

Правда, се було в часі, коли козацькі патрулі вже пантрували цілу тернопільську околицю, а армія ген. Буденного всего кілька миль була віддалена від міста.

В Тернополі я вперше побачив відділи українського війська ген. Павленка, що поруч з Поляками мали здержувати наступ советської армії на Галичину.

Подібні обставини і життє що у Львові, подібуться й у всіх других містах галицької України.

Боротьба за українську державність.

Доля хотіла, що якраз Галичина, країна, що від десятків літ була живим, бучим жерелом українського відродження, країна, що у відношенню своїх сил понесла найбільші жертви для справи української державности, ся — довголітною, безпереривною війною перемучена, ворожим насильством зтоптана і обманом світової дипломатії переторгована країна — є сьгодніма послідним тереном боротьби за українську державність.

По обох сторонах дібраних союзників, які між собою мають свої власні порахунки борються зі собою самі-ж таки Українці в імя української державности. Рідні браття з крові і кости, проливають кров у завзятій боротьбі.

І одна сторона і друга каже, що є праг

ЧИ ПИЛИ ВИ ВЖЕ КАВУ З УКРАЇНСЬКОЇ ФАБРИКИ?

Зайдіть до Григорія Кушніра
кольонія Шавієр да Сільва.

Там дістанете: каву палену найліпшої якості, без домішок, ароматичного запаху.

Caffé Economico, preparada por Gregorio Kuchmir.
Xavier da Silva — corr. Papandua — Sta. Catharina.

Адвокат

Dr. TRASYBULHO LINS-FILHO,
у прудентополі.

Принймає всякі справи цивільні, гандлеві, кримінальні. Виготовляє інвентарі, арроляменти і прочі всякі справи входячі в обсяг адвокатури. Ітересанти най удають ся до п. Вас. Лопатюка. Памятайте о сім, що всякі справи предкладаєте в українській мові.

Канцелярія містить ся:
Hotel Victoria — Prudentopolis.

Позір! — Позір!

ЛІНІЯ ІВАЇ І ОКОЛИЦЯ!
Linha Ivahy — Prudentopolis —
Parana.
ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ.

Поручаю всім Українцям мій новостворений склеп. Найдешевші товари споживчі, знаряди до ужитку домашнього. Купую збіже герву і всякі продукти кольоніальні. Чого Вам потреба, купите і будете вдоволені. Жаден Українець не може оминати, а іти до свого Українця.

Alexandre Martynec.
Ivahy — Prudentopolis — Parana.

Найбільший український склеп в Прудентополі
Василя Войтовича.

Продаєть ся по ціні уміркованій. Одинока фірма, яка вдєспопить Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує нічо.

Віліший вибір найріжнородніших матерій, наймодніших кольорів касеміри, коців, готових убранных, чисто-вовняних пал, полотна, хусток, стяжок, капелюхів соломяних і сукняних, ниток до шиття, вишиваня і ручних робіт, зимових шапів, перфум, перфумованого мила, скла, начиня кухонних, зеліза, машин до шиття, пороху, шроту, фугетів, славної пасти „Фаворіта“ і шнурівок; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсїгди: хміль, олій до фарб, свїчки мильові, а подостатком муки найліпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижку, цукру, фарини кукурузяної і мандькової, фасолі, кави зернятами, незрівнаного смаку паленої і чай з Індій.

Завсїгди свїже насїне.

Продаю всім, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узнано за найміцнішу, найлекшу і найпрактичнійшу до мурованя; ЧЕРЕПИЦЮ: витревалу, найменшої ваги, а найсильнійшу. Скуповую на велику скалю герву та иньші краєві продукта.

Посїдаю велике і рівне подвірє на заїзд, а на случай потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz
Prudentopolis, Parana, Brazil.

НОВА КРАВЧАРНЯ

Вернарда Насталлі,
В ПРУДЕНТОПОЛІ.

Виготовляє всякі убраня від найдорозших до найтаньших. Роботи виконуєт ся совісно, цісля міри крою, і найновїшої моди, а при сім таню.

П. Вернард Насталлі є зятем п. Франца де Кастро, знаного приятеля Українців і члена товариства українського „Україна“.

Alfaiataria de Bernardo Nastally
Rua Ivahy (близько дому п. Василя Федуса)
Prudentopolis — Parana.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП І КРАВЧАРНЯ

Прокопа Маловського,
в Прудентополі.

Вступіть, та самі переконайтеся, бо се ніч не коштує! В сїй фірмі можна вибрати собі чого бажаєте: Рїжні матерї від найдорозшої, до найтаньшої, всякого рода хустки, нитки, стяжки, рїжні пахучі мила, шкло, знаряди кухонні рїжні напитки краєві і заграничні, свїчки мильові, нафта, сіль, кави і проче.

Купуєт герву по найлутшій ціні. Крім сего робить ся убраня після найновїшої моди, та не дорого. Кождий Українець повинен пам'ятати на клич всіх свїдомих: „Свїй до свого“!

Negocio e Alfaiataria de
Procopio Malovskyi

Prudentopolis — Parana — Brazil.

Читайте уважно!

Хочете, щобі Ваші просьби (requerimentos) або иньші які справи були добре зроблені і приняті, удайтеся до п. Лопатюка В.—Чому? Бо всякі справи можуть лише тоді добре вийти, як Ви представите їх в своїй рідній мові, П пери до урядового шлюбу, режістрацій урджених, померших, які списи майна померши удайтеся лишень до више згаданого а буде те вдоволені.

підчас їх окупації подається страшні сцени тортур, яких допускають ся Серби над чорногорським населенням. Копії сего звіту вислано до всіх європейських урядів, Вистарчить перечитати отсей виризом зі звіту: „Серби забирали худобу, поживу, гроші і хатню обстанову, а хати палили, збіже на полю нищили, властителів домів примушувано підпалювати їх власні доми, після чого їх кидано в огонь, де згоріли на попел. Жінок і дітей замикано в домах, до яких напускано пчїл, аби ті жалили їх. Вони навіть на стільки були нелюдські, що підспідниці жінок зашивали котів яких опісля бито і ті з болю страшно драпали по тілі жінок. Слабих людей стягано з ліжок і ведено до вязниць. Старі мушину і женщины мусили нераз босими ногами йти по злій дорозі 30 і більше кілометрів. Их по дорозі бито немилосердно друкками і зелізними прутами, як також і мокрими мотузками. Арештанти дуже часто не мали що їсти через десять днів. Трупн лежали між арештантами по тижневи. Нераз арештанти були змушені класти свої ноги на огонь та віддатись такій операції, як забиванне їм цвяхів під нігті палців. Молодих хлопців і дівчат вішано за їх волосє та занурювано по рот у воду. Мушину запрягано до возів замість коний, а опісля їх убивано. Тіла помордованих Чорногорів зїставлявано посеред улиц і вони ставали жиром собак. Матери повстанців кидано на огонь, старим мушинам виривано зуби, женщины насилувано“.

над Чорногорцями з тортурми Поляків над Українцями в Східній Галичині, то вони стають каплею в мори надлюдських звірств. І коли то вже хто напише про них до англійської, преси, або передасть в руки рїжних правительств Європи?!

Будуччина Сх. Галичини і Жиди.

Жидівське кореспонденційне бюро в Лондоні подає слїдуючий комунікат зі Львова:

Східно-галицькі Жиди знов переживають страшенно важкі часи. Нова погромова філя, якій рівну можна найти хиба на Великій Україні, розливається через край і в трївозі тремтучі за своє голе життя Жиди з тугю ждуть на момент коли питання про правнодержавну приналежність Східної Галичини буде остаточно вирішене коаліційними правительствами або інтересованими народами. Супроти предстоячих переговорів про східно-галицьке питання, як в Ризі так імовірно також і в Лондоні східно-галицькі Жиди надіють ся, що їх представником буде дана спримога, винести перед міжнародним трибуналом свої бажання і домагання. Жидівське населення у Східній Галичині жадає встановлення ладу і супокою в краю та домагається мір, які не допустилиб до цих ексцєсів і погромів, які з малими перервами тут від двох останних літ відбуваються. Жидівські маси сподіваються, що компетентні чинники, які матимуть при вирішуванні східно-галицького питання рїшаюче слово, узгляднять оправдане домагання Жидів в справі їх національної автономії та поста-

сливий заяць, перед большевиками з під Києва Березини. Хтож нас виратував? Ось познанський архієпископ удався до Матері Божої Ченстоховської, жертвувався їй і щойно за її вставленням наша найшляхотніша приятелька Франція пр. слала нам своїх хоробрих вождів, які своїм талантом відгнали большевиків і спасли Польщу від неминучої загибелі“.

Дальші арештування.

В Заліщичині крім дра Долинського, арештовано канд. адв. Василя Бараника, о. І. Чорнодолю, гач. громади Добровляни Гриця Кузняка і кільканадцять иньших селян. — В Станиславові арештовано залізничного урядника Корнила Бойчука і його жінку. („У. Д.“)

З Самбора.

Доносять до львівського часопису „Dzien“ цікаві вісти: 1) Офіцер в чинній службі д-р П. — одночасно повнить цивільну службу комісара міста Самбора, а одночасно є книгарем і адвокатом. 2) Гімназійний професор є посередником продажі дерева для державних інституцій. 3) Гімназійний професор торгує вуглем, деревом, долярами і иньшими річима, а в вільних хвилях учить в гімназії.

Найновїш. вісти.

Інше „Місіонар“ жовківський, що наш мєтрополит Андрей Шептиць-

коло будови желїзницї до Гварапуави Нова желїзниця має виходити з станції „Nova Restinga“. Правдоподібно місто Прудентопіль має оминати, а се велика шкода не лиш для околиці, але для цілого стану.

Пишуть, що в Томазині поліція зловила цілу шайку розбійників. Одного провідника задержала, а проче от як з Бразилї — утікло.

Дорожня в Бразилї без кінця. В наслідок сєї дорожні не будовано много домів в Куритибі, а тепер брак помешкань відчуваєт ся. Розумієт ся і се, що знайдєт ся, та треба дорого платити.

Фінанси параньські поправляють ся. Давнійше урядники діставали свою платню квітами, а нині вже грїшми. Се знак, що керма в добрих руках.

В Сантос панує тепер вже 10 днів робітничий страйк. Полїція пильує.

В Рїо вже арештовано анархісту João de Mello котрий підкладав бомби.

Купці бразилїєкі постановили бойкотувати товари американські, бо дуже доллар

ногорським населенням. Копії зего звіту наслано до всіх європейських урядів, Вистарчить перечитати отсей виривом зі звіту: „Серби забирали худобу, поживу, гроші і хатну обстанову, а хати палили, збіже на полю нищили, властителей домів примушувано підпалювати їх власні доми, після чого їх кидано в огонь, де згоріли на попіл. Жінок і дітей замкано в домах, до яких напускано пчіл, аби ті жалили їх. Вони навіть на стільки були нелюдські, що під спідниці жінок зашивали котів яких опісля бито і ті з болю страшно драпали по тілі жінок. Слабих людей стягано з ліжок і ведено до в'язниць. Старі муштини і жінщини мусіли нераз босими ногами йти по злій дорозі 30 і більше кілометрів. Іх по дорозі бито немилосердно дручками і залізними прутами, як також і мокрими мотузками. Арештанти дуже часто не мали що їсти через десять днів. Трупні лежали між арештантами по тижневи. Нераз арештанти були змушені класти свої ноги на огонь та віддатись такій операції, як забивання їм цвяхів під нігті палців. Молодих хлопців і дівчат вішано за їх волосе та занурювано по рот у воду. Муштин запрягано до возів замість коний, а опісля їх убивано. Тіла помордованих Черногорів зіставлявано по серед улиц і вони ставали жиром собак. Матери повстанців кидано на огонь, старим муштинам виривано зуби, жінщини насилувано“.

Коли однак порівнаємо сі тортури Сербів

дивою представницею волі та інтересів широких мас українського робучого народа. І одна сторона і друга представляє себе легальним, законним заступником селянської і робітничої України.

Колиж обі сторони представляють собою одно і тесаме, то чомуж вони не разом — чомуж борються між собою?

Є на світі одна Україна, один український народ.

А є не тільки два українські офіційні уряди, але є дві українські держави.

Дві українські республіки на тійсамій території, на тійсамій землі, з тимсамими границями, з тимсамим народом. Ніби тісамі а дві ріжні держави, що себе взаємно виключають; про себе чути не хочуть; побіч себе існувати не можуть і від прочого світа лише свого виключного признання домагаються.

Одна на світі Україна, один український народ а дві українські „суверенні і незалежні“ республіки.

По якій стороні правда?

Тяжко на се відповідати. Щоби дати об'єктивний суд, треба сконстантувати такі правди:

1) Що не тільки щастем, але також нещастем є імя України, богатства її землі; її пшеничні поля, її ліси, її мінерали, уголь, та залізо; її спляні ріки, її приманчиві для міжнародної торгівлі морські береги, її географічне положення, що робить її лучником між Европою й Азією.

Сі богатства зробили Україні много приятелів. Хто з сусідів або і з дальших чужинців закоштувавав богатств України, той з великої приязни і привязання для української країни — ніколи про Україну не забуває і українському населенню у всім помагати старається — не для свого бізнесу і користі, а так для самої лише приязни і доброзичливости українському народови. Але далеко більше є ворогів а радше таких приятелів, котрі раді собі ті богатства загорнути. (Дальше буде).

стають каплею в море надлюдських страждань і коли то вже хто напише про них до англійської, преси, або передасть в руки ріжних правительств Європи?!

Будучина Сх. Галичини і Жиди.

Жидівське кореспонденційне бюро в Лондоні подає слідуєчий комунікат зі Львова:

Східно-галицькі Жиди знов переживають страшенно важкі часи. Нова погромова філя, якій рівну можна найти хиба на Великій Україні, розливається через край і в тривозі тремтючі за своє голе життя Жиди з туюю ждуть на момент коли питання про правнодержавну приналежність Східної Галичини буде остаточно вирішене коаліційними правительствами або інтересованими народами. Супроти предстоєчих переговорів про східно-галицьке питання, як в Ризі так імовірно також і в Лондоні східно-галицькі Жиди надіють ся, що їх представникам буде дана спротога, винести перед міжнародним трибуналом свої бажання і домагання. Жидівське населення у Східній Галичині жадає встановлення ладу і супокою в краю та домагається мір, які не допустилиб до цих ексцесів і погромів, які з малими перервами тут від двох останних літ відбуваються. Жидівські маси сподіваються, що компетентні чинники, які матимуть при вирішуванні східно-галицького питання рішаюче слово, узгляднять оправдане домагання Жидів в справі їх національної автономії та постанови про неї влучать до цих міжнародних трактатів, які будуть з приводу Сх. Галичини заключені. Як перше так і тепер, жидівське населення Сх. Галичини ніяким робом не хоче мішатися в боротьбу між Польяками і Українцями. Але воно надіється, що шляхом інтернаціоналізації Сх. Галичини і підчинення її під мандат Ліги Народів, буде дана спротога до встановлення ладу і супокою в краю та до повороту нормальних відносин на цій території. Інша розв'язка поведе за собою тільки дальшу вічну горожанську війну.

Генеральний страйк в Польщі.

В цілій Польщі проклямовано генеральний страйк яко протест проти пропонованого сотворення нищої польської палати: поділ на „курії“ єсть предвиджений в новій польській конституції, над якою комісія працювала від самого початку сотворення независимої Польщі.

У Варшаві трамваї по вулицях станули а численні склепи позачинювано. Відбуваються під голим небом протестаційні віча а товпа помаширувала перед будинок Союму і предложила свої резолюції.

Названо Падеревського брехуном.

Литовська амбасада оголосила заперечене заяви Падеревського, неначеб Литовці, по заняттю Вильна коли це місто опорожнили большевики: перевело масакру і вбило 2000 польських жінок і дітей. Заява голосить: „Коли литовські війська заняли поновно свою старинну, столицю по відступі большевиків, цивільні власти привернули лад і порядок без втрати одного людського життя. Заява давнішого польського прем'єра, Падеревського є з розмислом неправдива і скрайно брехлива“.

Хто спас Польшу?

„Роботник“ подає зміст промови, яку виголосив військовий капелян Верхашевський перед своїм полком: „Кохані жовнірі! Як знаєте, перед кількома тижнями наша вітчизна була в найфатальнішому положенню. Цей хоробрий і відомий цілому світові з відваги польський жовнір втік, як тру-

Божої Ченстоховської, жертвувався їй і що-йно за її вставленням наша найшляхотніша приятелька Франція пр. слала нам своїх хоробрих вождів, які своїм талантом відгнали большевиків і спасли Польшу від неминучої загибелі“.

Дальші арештування.

В Заліщиччині крім дра Долинського, арештовано канд. адв. Василя Бараника, о. І. Чернодолю, гач. громади Добровляни Гриця Кузняка і кільканайцять інших селян. — В Станиславові арештовано залізничого урядника Корнила Бойчука і його жінку. („У. Д.“)

З Самбора.

Доносять до львівського часопису „Dzien“ цікаві вісти: 1) Офіцер в чинній службі д-р П. — одночасно повнить цивільну службу комісара міста Самбора, а одночасно є книгарем і адвокатом. 2) Гімназійний професор є посередником продажі дерева для державних інституцій. 3) Гімназійний професор торгує вуглем, деревом, долярами і іншими річами, а в вільних хвилях учить в гімназії.

Найновіші вісти.

Ише „Місіонар“ жовківський, що наш митрополит Андрей Шептицький в серпні мав удатись до Риму. В тяжких злиднях, які переживає наша св. Церква, подорож князя церкви до Намісника Христового наповняє всіх Українців надією на ліпші часи. Певно, що добрий наш Митрополит не забуде і за американських і бразилійських Українців.

В Німеччині викрито заговор проти теперішнього ряду. Заговор мав на цілі створити монархию.

В Парляменті німецьким соціялісти поставили внесок, щоб добрацісаря Вільгельма сконфісковано. Більшість спротивилась сему.

На засіданю „Ліги Народів“ представитель Японії вніс заяву, щоб ся рада трактувала всіх однаково.

Нова війна! Виповів єї Д'анунціо Італії. Подібно сей воевода поступає, як Желіговский в Польщі.

Війська англійські допускаються дальше звірських вчинків на народі Ірландскім. Сей нарід боресь, як Сх. Галичина за свою самостійність.

Військо Петлюри цілковито розбите. Конференція Ридзка не показує жадних наслідків.

З Бразилії.

КАЛЕНДАР „ПРАЦІ“ НА РІК 1921

вже вийшов з друку і вже розсилаєть ся. Хто ще доєї не замовив, а хотівби його мати хай епішниться: наклад малий проте вневдовзі готово його бракнути.

„Compania Brasileira de viação e commercio“ почала перші кроки праці

Прудентопіль має омшинути, а се велика шкода не лиш для околиці, але для цілого стану.

Пишуть, що в Томазіні поліція зловила цілу шайку розбійників. Одного провідника задержала, а проче от як в Бразилії — утікло.

Дорожня в Бразилії без кінця. В наслідок сеї дорожні не будовано много домів в Куритибі, а тепер брак помещкань відчуваєсь. Розумієсь і се, що знайдєсь, та треба дорого платити.

Фінанси параньські поправляють ся. Давнійше урядники діставали свою платню квітами, а нині вже грішми. Се знак, що керма в добрих руках.

В Сантос панує тепер вже 10 днів робітничий страйк. Поліція пильнує.

В Рію вже арештовано анархісту Жоао де Мелло котрий підкладав бомби.

Купці бразилійські постановили бойкотувати товари американські, бо дуже доляр пішов в гору.

посвячення нової школи.

Дня 2-го грудня в переїзді до місточка Ітапара посвятив о. Я. Коциловський ЧСВВ. школу нову збудовану, українськими кольтоністами на Понте Нова. Вже зійшло з полудня, як фугети та бомби звістили людям, що зближаєсь священник на посвяченє. Школа досить обширна побілена, огорожена, пишалась гарно на горбочку, прибрана фанами і умаєна. Досить велике число людей а передовсім дітвори прибраної святочно очікували священника а деякі будучі школярки засипували цвітами дорогу аж до салі шкільної. Тішились радувались, що незадовго будуть могли користати з сего нового дому, так милого всім а передовсім пильній і добрій дітворі.

По посвяченню слідувала коротка заохота до просвіти і до митревалости про стараня о школу. По обіді при розговорі на ріжні теми постановлено оснувати читальню. Приступлено сейчас до вибору виділу. До виділу війшли слідуєчі:

Іван Скрипка голова, Стефан Семчин заступник голови, Ілько Швед секретар, Грицько Зубрицкий заступник секретара, Никола Хрумінський бібліотекар, Василь Бурак заступник бібліотекара, Михайло Заяць касєр, Тямко Когут заступник касєра, В членів читальні записано 49, між якими є невісти і хлопці. Є налія, що ся нова читальня під зарядом свідомого віділу буде розвиватися а при тім і школа піде належним порядком. Щастя їм Боже!

Учасник.

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ.

На продаж 70 алькерів землі з гервою і пасовиском у місцевості „Potinga“ недалеко стачії „Mallet“ ціна 50\$ за алькер. Друга земля, 15 алькерів, 2 і пів милі від міста Guarapuava; земля до садження і пасовиско. Ціна 70\$ за алькер. Інтересовані звольте зголоситися на адресу:

Moizes Cordeiro de Andrada Guarapuava або
Basilio Puretz Guarapuava, Hotel Popular.

ПОЗІР! — ПОЗІР!

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

„Casa Sete“ de Taufik Deiab

в Прудентополи випродує свої товари з великим опустом. Мож набути всего, що потреба до домашнього вжитку, і що найголовніше, що таво.

Ідть, бо готово пізнійше забракнуть!

Одинокий заклад фотографічний у
Прудентополи.

Atelier Photographico
Americano.

Miguel Kus e Max Gekl ex.

Чи Ви вже знаєте? В Прудентополи при улиці Dr. Afonso Camargo (напротив польського клубу) мешкає фотограф. Если хочете мати гарну фотографію своєю, своєї жінки, дітей або і цілої родини, зайдіть до него, а одержите.

Праця гарна, точна, скоро — ціни умірковані. Рівнож виконує фотографії в кольорах, та після бажання побільшає.

Мих. Кусь — Макс Гекль.

Прудентополіс Парана

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ШИРОКОЇ БРАЗИЛІЇ.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українським шпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так мущинам, як і жінчинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнішим успіхом, ревматизм, всякі недуги жолудкові, недуги утроби, нирок, гемороїди, недуги шкірні, різні затроєня, недугу падачки і т. д.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірем, а дістане пораду.

На відповідь залучить поштовою марку.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis — Parana.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українським шпитали. (Безплатно для бідних).

Чи Ви вже були коли у склепі
НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стачії залізничної.

В його склепі знайде кождий Українець найліпший і найдешевший товар. О сім переконаєсь кождий, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора саяя повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переночувати, або в бараку, або в саяях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кождого потугу вислаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і колької Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Parana.

Лікар і оператор
Др. МИРОСЛАВ ШЕЛІГОВСКИЙ
Бувший асистент клінік европейських.
CURITYBA, Rua S. Francisco 25.
Лічить після найновійшої системи. — Виконує всякі операції хірургічні.
Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить лучами „Roentgena“. Посідає власну лабораторію до бадань хемічних і мікроскопових, та всяких иньших бадань крови в слабостях „внутренних“. Порада листовно і усно. — Мож розмовитись по українськи.
CURITYBA — Rua S. Francisco № 25. — Parana — Brazil.

Кравчарня „УКРАЇНА“
Василя Магеровского
Виготовляє всякі убраня від найдорозших до найдешевших: плацці, намітки, маринарки, сподні — взагалі все, що входить в обем кравецтва.
Всякі роботи виконує скоро, совісно — після міри, крою і моди.
Ціни найприступнійші.
Українці! Попирайте завжди лиш своїх!
ALFALATARIA „UCRAINA“
de
Basilio Magerovskyi
Parandua Sta. Catharina

Оселя Гважувіра — Парана
Бразилія.
Найбільший склеп український.
ІВАНА ШЕРЕМЕТІ.
Поручаєсь всім Українцям склеп свідомого Українця, в котрім найдуть ся товари споживчі, знаряди до домашнього вжитку. Хто що потребує а певно що не пожалуєте, коли сповнить обовязок народний:
СВІЙ ДО СВОГО.
Купуєсь збіже і всякі продукта кольоніяльні.
ANTONIO REBOUCAS PARANA
Riosinho
CASA DO POVO

Український склеп
ХРУНІА І БРАТА.
в кольонії Вера Гварані.
Продаємо ріжнородні продукта по найтанійшій ціні.
Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.
На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сукняні і солом'яні, і т. д.
Chran & Irmão
Vera Guarany — Paulo Frontim, Parana.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА
Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципю Іраті
Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і ріжнородного.
Напитки ріжнородні. Скуповую герву.
На складі КАВА — ЦУКОР — усе споживчі товари. Капелюхи — стрільні артибули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцупки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.
Constantino Odrecky
Antonio Rebouças Parana

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Івана Мойси
В Марешаль Маллет
ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродає ріжнородні продукта по найтанійшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавіше що платити до

В. КУН І СИН

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого skleпу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стациі залізничої.

В його skleпі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший товар. О сім переконаєсь кождий, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора саля повна Seccos e Molhados, залізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть перенотувати, або в бараку, або в салях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі skleпом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і инші продукта кольоніяльні.

До кождого потягу висиляєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольокії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

CAIXA
POSTAL
246.

BEBEM AS CERVEJAS
DA
ATLANTICA

Atlantica

Luzitana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:
ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Паранаенсе

темні:

Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атланта
Більц

Вода Столова
Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини
Абакаші
Черешень
Малин
Помараньч
Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!
Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибіране насіне ячменю!

Сухі дріжджи Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з соподу, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляющий сили

Хруня і Віата.
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтаньшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору в брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сукняні і солом'яні, і т. д.

Chrún & Imão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Paraná.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродає ріжнородні продукта по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі skleпарі.

ПП. З КОЛЬОНІИ

прошу прийти у мій skleп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я свідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

Костя Одрецький
В АНТОНІЮ РЕБОУАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших skleпів у цілім муніципії Іраті

Продаю товари ріжнородні — яєнх справді хто забжає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усеі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцуски до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças

Paraná

В. КУН І СИН

ІПРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій skleп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira

Paraná

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

ІРАТІ

В

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш skleп, який є завжди заосмотрений у найріжноріжнійші товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, капелюхів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевики з фабрики Фаворита, осотові вовняні убраня і многі инші товари галентарійні.

НАЧИНЕ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість. МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий, Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід

ДЛЯ ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна
Для прибувших залізницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: „Kozak” Iraty.